

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Defuncto domino rei, cui sit illa restituenda, num. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

quando eius peccatum facile per dene- suum, valde raro, posse repelliri, quan-
gationem illam removeri potest: ju- tunvis eius malus finis cognoscatur,
stitia enim non est contraria charitati, quia valde raro ex denegatione incom-
sed potius illi maximè subordinata. modum notabile debitori cessabit.

*h. Lef. l. 2. c. 16. dñ. 4. Mol. d.
755. Val. hic q. 6 p. 7. in S. Tho. 2. 2.
qu. vlt. art. 6.*

iū. Vrges: si Dominus vellet ut
sua pecunia ad peccandum, tu non
posses illam pecuniam auferre, ut pec-
catum impedes; satis enim est, si
vtraris (quando spes est emenda) cor-
rectione fraterna, ergo neque potes
ejusdem Domini pecuniam denegare.
Respondeo, nego consequentiam: ne-
mo enim tenetur impedire alienum
peccatum, vi detinendo, vel res ejus-
dem auferendo: hoc enim esset ma-
gnum onus & ex se valde fidelibus in-
commodum: at tenetur impedire non
concurrendo, non præbendo positiuē
materiam, & instrumenta ad peccan-
dum, quia id non est ex se valde one-
rosum & incommodum.

Signatè dico, ex se, & num, præ-
dixi (nisi accederet excusatio)
nam særissimè excusantur fideles, re-
stituendo: primò, quia negare non
possunt Domino sine periculo notabili-
mali; si enim ipsi non restituent,
potest Dominus agere coram judice, &
illos compellere; qui cum non possint
probare pravam Domini intentionem,
patientur litis expensas, infidelitatisque
notam, idque sine fructu; nam Domi-
nus suum recuperando per judicem, in-
tentionem malam, ut libuerit, exequi-
tur. Secundo: quæ si res agatur inter
æquales, facile siboriens, inimicitæ
vnde peiora mala consequerentur:
quibus colligo. Dominum serio petentē

*Cui restituendum, non apparente, seu
ignoto Domino?*

21. Nisi hic distinguis, facile, ut
certè non raro etiam doctis accidit,
prolaberis. Quatuor hinc sunt di-
versi casus; primò, quando Dominus
est valde distans: secundò, quando est
defunctus: tertio, quando est ignotus,
seu incertus: quartò, quando rei, de
qua agitur, Dominus nullus est; de
primo dicetur mox in circumstantia
Quo loco; de ceteris hic.

*Defuncto Domino rei, cui sit illa re-
stituenda?*

iz. In hoc casu restitutio facienda
est legitimo hæredi; legitimus autem
est, vel per testamentum, vel per judi-
cias sententiam, vel per legum disposi-
tiones, ut cum ab intestato remaneat
hæres, qui est strictior in gradu. Ra-
tio dicti est, quia hæres succedit in om-
nia jura realia defuncti: idem enim est,
esse hæredem.

23. Quid si defunctus nullum ha-
beat hæredem, nec de rebus suis dispo-
suerit, quando bona ab ipso relata vo-
cantur bona vacantia? respondeo, ex
se hæc de jure naturæ sunt primi occu-
pantis; habentur enim pro derelictis,
nulliusque Domini sunt; siquidem
mortuus amittit omnia bona tem-
poralia, nec eorum amplius in alia vita
Dominus est. cum ergo ante mortem

whil

nihil disposuerit .nunc vero post mor-
tem disponere non possit, remanent ea
bona sub nullius dominio.

Dices; disposuit tacite & interpre-
tative, ut illa distribuerentur inter pau-
peres, vel loca pia, pro ipsius anima.
Respondeo; quid si hic erat gentilis?
et quid si est in inferno? quid si alijs
voluissent relinquere, & quia loqui non
potuit, non disposuit? valde igitur in-
certa est hec tacita voluntas, atque adeo
viventes nunc obligare non poterit.

gg Sotus Petr. Nav. Vasq. Less. apud
Dicast. loco mox citando n. 373.

14. Dixi autem (ex se, & de jure
naturæ) nam in aliquibus regnis ap-
plicantur Fisco, vel sive per leges, sive
per consuetudinem introductam timo-
ratorum, ejusmodi bona distribui so-
lent & debent h. pauperibus, vel locis
pijs. Vnde & his Bulla compositionis fa-
uet, ut pluribꝫ ingeniosè docet, P. Fran-
ciscus i. Bardi. Mobilia peregrinorum,
qui sihi decedant intestati, & sine hæredi-
bus, distribuantur in pias causas, per
manus Episcopi illius loci, ut habent
jura, l. de quibus videantur Doctores m.
h. Dicast. li. 2. de just. tr. 2. d. 9. dub.
14. n. 380 citans. Aꝫor. & Reginaldum,
sed quid si debeant solum ex consuetudine
congruente, non vero obligante? i. Bardi li.
2. selec. Mor. q. 16. 1. Aut. Omnes peregr.
& communia, de successionibus. m. Vide de
his Mol. t. 1. de just. d. 53. Dic. l. c. alios-
que paßim.

Ignoto vel incerto Domino, cui restituendū?

15. Distinguendus est Dominus
incertus ab ignoto. Si debes rem huic ipsi aario publico. Quando enim de-
vel illi, nec scis determinatè, cui, erit fraudantur ea loca, quæ faciunt vnum
Dominus incertus; si vero debes rem corpus ex multis, in Montes pieratis.

aliciū determinatè, nec illum vlo mo-
do (facta morali diligentia, quæ sem-
per, pro qualitate rei, facienda est)
cognoscere datur, ut si furatus sis à via-
tore tibi incognito, certus erit Domi-
nus, licet ignotus.

16. Quoad prius, tria breviter sunt
notanda: primum, quando scitur,
nempe pertinere ad vnum ex duobus,
vel tribus, sed ignoratur, ad quem de-
terminatè pertineat, debet n. inter il-
los dividi, juxta ipsorum voluntatem,
immo & pro rata maioris vel minoris
probabilitatis vel dubij, ut alibi dictum
est à nobis o. in simili.

n. Less. l. 2. c. 15. dub. 1. n. 2. l. Ludomi-
cus à Cruce in Bullam cruciatæ d. 3. dub.
6. n. 4. fi. o. l. 1. c. 3. §. 3. & §. 7. n. restit.

17. Secundum, quando p. quis com-
munitatem aliquam redditus v. g. vel
feudum alicuius civitatis læsit, restitu-
tio facienda est ipsi communitati, non
autem particularibus civibus, quia
communitas ipsa læsa fuit.

p. Vasq. de restit. c. 5. §. 4. du. 1. Rebek.
1. p. l. 2. q. 12. & l. 1. q. 15. Molin. t. 2. à d.
544. Less. l. 2. c. 14. dub. 6. & 7. & c. 3.
dub. 1. Aꝫor. 3. p. l. 4. c. 26. Dicast. l. 2.
de just. tr. 2. d. 9. dub. 14. n. 365.

18. Quidam Senator prædivitis ci-
vitatis, dum eam gubernaret, seposuit
sibi ex publicis redditibus aureos mil-
le, meq; interrogabat, an posset eos di-
tribuere in pauperes ejusdem vrbis, &
sic ab onere restitutionis liberari? re-
spondi nequaquam; quia in aureos il-
los, non magis jus habent inopes,
quam locupletes. Debent ergo restitui

omnes

P P P

